پاد کست استفان لیورا

قسمت ۲۹

کیف پول سامورایی و ابزارهای حفظ حریم خصوصی در بیت کوین

Samourai Wallet

(این گفتگو در سال ۲۰۱۸ انجام شده است)

استفان:

سلام دوستان به برنامه ما خوش آمدید. این قسمت ۲۹ از پادکست استفان لیورا است. مهمان امروز من بسیار ویژه است. سایفرپانکی فوقالعاده و توسعه دهنده سامورایی والت. به برنامه ما خوش آمدی.

سامورای:

ممنون، خوشحالم که اینجا هستم، من طرفدار پر و پا قرص پادکست شما هستم.

استفان:

خیلی ممنون. کاری که شما انجام داده اید را خیلی دوست دارم. برای شنوندگانی که اخیرا به ما پیوسته اند بگویم که، خیلی از افراد در فضای بیت کوین با نام مستعار فعالیت می کنند و از آنجایی که ما قصد نداریم اطلاعات کسی را فاش کنیم، اگر کسی با نام مستعار به برنامه ما بیاید، ما هم به خواسته اش احترام می گذاریم. خب عنوان یک مقدمه خیلی سریع بگویم که، والت سامورایی پروژه خیلی جالبی است و من برای مدتی آن را دنبال می کردم. والت را امتحان کرده ام، به نظر من والت بیت کوینی آسان و ساده ای است. توسعه دهنده های والت سامورایی از بحث و گفتگو فرار نمی کنند و موضع سخت گیرانه ای در زمینه حفظ حریم خصوصی دارند، و چنین نگرشی بسیار عالی است. می توانیم با توسعه سامورایی والت مباحث را شروع کنیم، ویژگی ها، اهداف و حریم خصوصی در سامورایی والت. در وبسایت شما این شعار را دیدم که «ما فعالان در زمینه حریم خصوصی هستیم که زندگی خود را وقف ساخت

نرم افزاری کردهایم که سیلیکونولی هرگز نخواهد ساخت، و قانون گذاران هرگز اجازه نخواهند داد و سرمایه گذاران هرگز روی آن سرمایه گذاری نخواهند کرد. ما نرم افزاری را ساخته ایم که شایسته بیت کوین است.» (دره سیلیکون در آمریکا، معروف به قطب کسب و کارهای اینترنتی. -م) کمی در باره این شعار برای ما صحبت کن.

ساموراى:

بله، حتما. اما قبل از آن بگذارید روشن کنم که توسعه دهنده اصلی سامورایی آن کسی است که با نام کاربری samurai Dev و توییتر است. من و توسعه دهنده سامورایی این پروژه را با هم شروع کردیم که به سال ۲۰۱۵ برمی گردد. ما با هم این شعار را نوشتیم که به نوعی ماموریت ما است. ما می خواهیم مطمئن شویم که هر چقدر پروژه بزرگتر می شود و هر چه افراد بیشتری از آن استفاده می کنند، به هدف اصلی خود و فادار بمانیم و این باعث می شود این پروژه ذاتاً برای هیچ سرمایه گذاری جذاب نباشد. البته هر دوی ما چه جدا جدا چه با هم، تجربه های منفی از سرمایه گذاران در گذشته داریم. به همین دلیل مطمئن شدیم که چنین چیزی را برای این نوع پروژه نمی خواهیم.

استفان:

درسته، من متوجه شدهام که شما عضو فریمورک Zerolink هم هستید که ارائه دهنده نسخهای از حریم خصوصی در بیتکوین است. یکی از مهمان های قبلی من Adam Fiscor ، مدیر فنی و توسعه دهنده ارشد والت واسابی است، که والت دیگری با تمرکز بر حریم خصوصی است که از فریم ورک ZeroLink استفاده

می کند. کمی در این باره بگو که به چه نحو باعث شکستن ارتباطات روی شبکه بلاکچین می شود و این موضوع چطور می تواند به حریم خصوصی کمک کند؟

ساموراى:

خب ZeroLink یک فریم ورک عالی بود (فریمورک یک ساختار مفهومی است که نرم افزارهای متفاوتی می توانند روی آن توسعه مخصوص خود را انجام دهند. -م). ادم فیسکور حدودا یک سال پیش یا کمی کمتر با ما تماس گرفت و از توسعه دهنده سامورایی خواست اگر بخواهد می تواند با فریم ورک همکاری کند. خب ما خیلی هیجان زده شدیم که کسی دستش را برای کمک دراز کرده و می خواهد با هم کار کنیم، خیلی خوشحال شدیم که میتوانیم در ZeroLink همکاری کنیم و سریع شروع به پیاده سازی کردیم. نرمافزاری که ما از فریمورک ZeroLink ایجاد کردیم ویرلپول (Whirlpool) نام دارد که یکی از آخرین و جدیدترین ابزارها در مجموعه ابزارهای سامورای والت است. تمام این ابزارها برای شكستن ارتباطات در بلاكچين بيت كوين طراحي شدهاند. شركتهاي تحليل بلاکچین سعی به اکتشاف ارتباط آدرسها و اطلاعات دیگر روی شبکه بیت کوین دارند. من معمولاً به این شرکتها جاسوسان بلاکچین میگویم. اگر مفهوم كوينهاي لكه دار را قبول داشته باشيد، (كه من شخصا قبول ندارم) آن گاه اين شرکتها بعضی از تراکنشها و خروجیهای بیتکوین (utxo) در شبکه را لکهدار تشخیص می دهند. ما آمده ایم که وارد بازی شرکتهای تحلیل بلاک چین شویم و مطمئن خواهیم شد که همهی کوینها لکهدار خواهند بود و هیچ کوین غیر لکهداری وجود نداشته باشد. این کار را با حمله به فرضیاتی که این شرکت های آنالیز کننده ایجاد کردهاند انجام میدهیم. والتهای معمولی امکان تحلیل بر اساس فرضیات این شركتها را برایشان خیلی آسان كردهاند. سامورای والت با حمله به فرضیات این شركتها، شغل آنها كه تعيين لكهدار بودن و ايجاد ليستهاى سياه است را سخت می کند و به اصطلاح چوب لای چرخشان میگذاریم. این موضوع برای مفهوم fungibility (تعویض پذیری) بیت کوین بسیار مهم است. از نظر ایدئولوژیکی و از نظر کاربردی، اگر قابلیت تعویض پذیری نداشته باشیم ارزش بیت کوین به طور بنیادی پایین می آید.

استفان:

درسته. این شرکتها به روشهای بسیاری می توانند حریم خصوصی شما رو از بین ببرند، روشهایی که مستقیما در لایه تراکنش (شبکه بلاکچین) و بر اساس روشهای کشف عمل می کنند. مثلا اگر چند UTX0 در یک تراکنش ادغام شوند، شرکتهای آنالیز کننده بلاکچین می توانند فرض کنند که بله این دو تا UTX0 متعلق به یک نفر است. همچنین حملات در سطح شبکه هم وجود دارند. کمی در این باره بگو که چه ابزارهایی هستند که کاربر بتواند با انها از حریم خصوصی خود محافظت کند؟ در مورد زوایای مختلفی که کاربران باید در نظر داشته باشند، هر گونه ردی که می توانند روی شبکه از خود به جا بگذارند، درمورد روشهای شناسایی و درباره حملات متعدد به حریم خصوصی برایمان بگو.

ساموراى:

همه این مسائل وجود دارند. اصلی ترین راهی که آنالیز کنندههای بلاکچین اطلاعات موردنیاز جاسوسی خود را جمع آوری می کنند، در واقع با جمع آوری اطلاعات خارج از بلاکچین است. مثلا اطلاعاتی که در شبکههای اجتماعی منتشر می کنید، آدرسهای از خودتان که در توئیتر یا انجمنهای آنلاین قرار داده اید، همه اینها توسط این شرکتهای جاسوسی بلاکچین در نظر گرفته و جمع آوری می شوند. پس فقط اطلاعات روی بلاکچین نیستند. همچنین از اطلاعات مرتبط به

شبکه اینترنت هم استفاده می کنند، اگر از یک سرویس VPN شناخته شده یا شبکه Tor استفاده کنید، همه این اطلاعات را در کنار هم قرار می دهند و یک پروفایل از شما می سازند. تمام اینها از گذشته دغدغه های مختلف امنیتی و حریم خصوصی بوده اند ولی تمرکز ما روی حریم خصوصی در بلاک چین است. به همین دلیل چیزی که سامورایی میخواهد روی آن تمرکز کند، این است که کاربران بتوانند تراکنش هایی را بسازند که مانع از شناسایی و مورد هدف واقع شدن آن ها بشود.

استفان:

منظورتون از مورد هدف واقع شدن چیست؟

ساموراى:

فرض کنید که شما یک کاربر صاف و ساده بیتکوین هستید که تعدادی بیت کوین از شخصی دریافت کرده اید. فرضا اولین بیت کوین های شما هستند. این کوین ها ممکن است از دید شرکتهای تحلیل بلاک چین لکه دار ابه شمار بیایند، چون مثلا در ارتباط با هک اکسچنج مت گاکس(Mt.Gox) باشند. ممکن است چنین چیزی را تجربه کنید که آن لحظه ای که بیت کوین خود را به اکسچنجی انتقال دهید آن گاه شرکتهای تحلیل بلاک چین وارد عمل می شوند و اکسچنج با این اطلاعات فراهم شده از شرکتهای تحلیل بلاک چین تصمیم بگیرد فعالیت شما را متوقف و دارایی شما را مسدود کند. اینجا اولین تجربه شما کاملا منفی است در حالی که اشتباهی مرتکب نشده اید. هدف سامورایی جلو گیری از چنین اتفاق هایی است.

¹ Tainted

استفان:

بله و مورد دیگری که تیم شما اخیرا انجام داده است، حذف معادل فیات (دلاری) در والت است که به نظرم اگرچه واقعا جنجال برانگیز است ولی در عین حال اگر بهش فکر کنیم واقعا چیز خوبی است. بیا کمی دراین باره حرف بزنیم. به نظر شما تحت فشار زیادی از طرف جامعه بیت کوین قرار گرفتید درست است؟

ساموراى:

خیر در واقع. واکنشها خیلی دلگرم کننده تر از چیزی بود که حدس می زدم. من فكر ميكردم كه خيلي آزار دهنده تر از اينها باشد. آنقدرها هم جدى نبود، ما تلاش نمی کردیم که یک کار بزرگ انجام دهیم، سعی نمیکردیم بگوییم که ما باید نوعی اقتصاد چرخهای ۲ یا همچین چیزی داشته باشیم یا اینکه شما فقط و فقط باید به بیت کوین فکر کنید، چون این امر حقیقت دنیای واقعی اطراهان نیست. همه افرادی که در سامورایی هستند، سالها است که برای بیت کوین کار می کنند و با بیت کوین زندگی می کنند. و ما مفهوم دنیای واقعی را میفهمیم و از آن در دنیای واقعی استفاده میکنیم. من با گذشت زمان متوجه شدهام که چیزی که دیگران همیشه می گویند این است که مشکل فهم بیت کوین در آموزش آن است و با این توجیه بی تفاوت از آن رد می شویم، انگار وقتی صحبت از کاربران جدید و نیاز آنها به یادگیری می رسد مشکل فقط در آموزش است. درست است مفاهیم شبکه بیت کوین بسیار پیچیده هستند اما مساله این است که کسی نیز آموزش نمی بیند. بسیاری کاربران هستند که پس از مدتها فعالیت در این زمینه همچنان گاهی درک درستی از این موضوع ندارند. ما همیشه مگه ییم مشکل آموزش است در حالی که مشکل این است که هیچ کسی آموزش نمی بیند و به این بهانه داشتن معادل فیات (دلاری) در والت بیکوین، برای کاربرانی که هرگز نمیخواهند یاد

² Circular economy

بگیرند مثل عصا عمل میکند و آنها را به آموزش ندیدن تشویق می کند. ما کاربرانی داشته ایم که پس از ۱۰ ماه استفاده و یا حتی پس از یک سال استفاده از والت سامورایی به پشتیبانی ایمیل میزنند و به معیار پول فیات درخواست پشتیبانی می کنند. مثلا می گویند من برای دوستم ۲۵۰ دلار فرستادم اما حالا ۳۷۵ دلار است. چه اتفاقی افتاده است؟ یا که مقدار اشتباهی را به موقع پرداخت در درگاههای خرید انتقال دادهاند یا که مقدار اشتباهی را در والت دیگری فرستادهاند. یا خیلی اشخاص وقتی تراکنشی انجام میدهند و پس از مدتها والت خود را باز می کنند، با مقدار دلاری کاملا متفاوتی مواجه میشوند و فکر می کنند که از انها کلاهبرداری شده است. درست است که از یک کاربر جدید چنین انتظاری می رود ولی برای کاربری که ۱۲ ماه است فعالیت می کند چنین چیزی قابل قبول نیست. بنابر این منطق ما این است که ما یک والت دلاری نیستیم، ما یک والت فیات نیستیم، و از پشتیبانی از فیات در والت جلوگیری خواهیم کرد و برای تعیین قیمت به پذیرندگان تراکنش اتکا می کنیم. چیزی که به هر حال عملا رایج است. دلیل بیشتر سر در گمیها این بود چون دو تا قیمت بیت کوین و دلار در دو والت یا در گاه خرید به ندرت یکسان خواهند بود. به همین دلیل تصمیم ما خیلی کاربردی بود. ما نیاز داشتیم تا کارها را ساده تر کنیم و درخواستهای پشتیبانی را کاهش دهیم. و به شکل غیر قابل باوری هم نتیجه داده است، درخواست های پشتیبانی مرتبط با این مساله به شدت کاهش ىافت.

استفان:

این مساله چه مشکلی برای شما داشت؟ آیا کاربرانی بودند که بگویند، اوه نه شما مقدار اشتباهی را ارسال کردهاید؟ یا چنین چیزهایی؟

ساموراى:

بله بسیار زیاد! اما تعداد درخواستهای پشتیبانی مهم و معقول هم زیاد بود که به دلیل بیان کردن مقدار دلاری (فیات) پیچیده می شدند. مثلا پیش می آید که دیگر كاربران ايميل مىداند و ميگفتند ما نمى توانيم مقدار خروجى باقىمانده ورا در والت ببینیم و چنین چیزهایی. معمولا مشکلاتی از قبیل مشکل ارتباط اینترنتی ۲۰ا۲ هستند که مشخصا نیاز به بازبینی دارند، اما تشخیص اینکه در مورد کدام صحبت می کنند خیلی سخت است. چون مقدار بیت کوین به معادل دلاری در هر لحظه مى تواند مبلغ بسيار متفاوتى باشد. به همين دليل فهميدن اينكه مشكل دقيقا چيست و حل کردن آن نیاز به بررسی بیشتری دارد. حالاً یک نفر مسئول پشتیبانی در والت سامورایی است و تعداد زیادی درخواست پشتیبانی دریافت میشود. بنا براین باید کاری کنیم تا از زمان این شخص بیشترین بهره را ببریم و تنها راه آن کاهش تعداد ایمیلهایی است که به اشتباه ارسال می شود. شاید این استراتژی کمی خشن به نظر بیایید، اما خب حذف مقدار فیات (دلاری) یکی از راه های کاهش مشكلات است و ارزشش را هم دارد، چون مسائل پیش پا افتادهای مثل تغییر قیمت بیت کوین نباید گریبان گیر پشتیبانی ما یا حتی دیگران هم باشد.در حال حاضر فقط کمی درگیری در نسخههای قدیمی داریم. درخواستهای پشتیبانی معقول زمان كمترى براى رفع شدن نياز دارند. بنا بر اين فكر مي كنم اين ايده موفقيت آميز بوده است. مورد دیگری که ما خیلی به آن دقت می کردیم این بود که آیا این تصمیم تاثیری روی حذف و نصب نرم افزار داشته است؟ و خیر، تاثیری نداشته. تعداد نصب نرم افزار واقعا بالا رفته و میانگین حذف شدن نرم افزار از آن زمان كمتر هم شده است. من فكر نميكنم بالا رفتن تعداد نصبها به اين دليل باشد. به نظر من از هر زاویه ای که نگاه کنیم، به نظر میرسد که تصمیم خوبی بوده، کاربران در کنار ما ماندهاند و کاربران جدید هم هر روز به ما اضافه میشوند. بنا براین به نظر من این حرکت عالی بود.

³ Change output

استفان:

درسته، عالیه. خب بهتره در باره PayNym، یا همان BIP47 صحبت کنیم. قبل تر عنوان کردی که افراد آدرسهای خود را در شبکههای اجتماعی قرار میدهند و این مشکلی همیشگی و جدی برای حریم خصوصی است. کمی در این باره بگو که PayNym چطور می تواند در این موضوع به ما کمک کند.

سامورای:

دقیقا یکی از بهترین موارد استفاده از PayNym برای رفع مشکل حریم خصوصی آدرسها در دریافت حمایتهای مالی (donation) است. وقتی شما میخواهید به صورت عمومی کمکهای مالی دریافت کنید، ساده ترین روش همان روش پیش فرض بیت کوین است، به این شکل که، این کد QR آدرس بیت کوین من است، مقداری بیت کوین برای من ارسال کن، نباید در مورد چیزی از من سوال کنی و همه چیز رو به راه است. خب مشکل این است که یک شناسه را به صورت عمومی اعلام میکنید، که ممکن است هویت زندگی واقعی شما باشد یا شناسههای دیجیتالی دیگری از شما باشند. شما این شناسه را به یک آدرس خاص وصل میکنید و هر کسی که به این ادرس یول بفرستند ممکن است بتواند هویت شما را شناسایی کند که این یک مشکل حریم خصوصی است، به خصوص با در نظر گرفتن این واقعیت که بلاکچین قابل تغییر نیست و همه میتوانند همیشه به عقب برگردند و بلاک چین را به دقت بررسی کنند. این یک مشکل برای حریم خصوصی است.BIP4 یا همان Paynym این مشکل را به این شکل حل میکند که اجازه می دهد یک کد ثابت را که تغییر نمی کند به اشتراک بگذارید، اما این امکان را برای کاربران فراهم می کند که به این کد، بیت کوین ارسال کنند بدون اینکه موجودی آدرس کمکهای مالی را افشا کند یا تاریخچه تراکنشهای آن را نشان دهد. در نهایت

⁴ immutable

یک ادرس منحصر بفرد تحت عنوان Stealth Address (آدرس پنهان) بین فرستنده و مالک کد پرداخت (paynym) ایجاد می شود و هر کسی که پول میفرستند بر اساس والتش آدرس متفاوتی را دریافت میکند. این راه حل خوبی برای مشکل آدرسهای ثابت است. شبیه به کاری است که دارک والت (پروژهای قدیمی که اکنون دیگر فعال نیست. -م) با آدرس های مخفی انجام میداد با این تفاوت که برای رسیدن به این هدف به جای استفاده از سرور از بلاک چین استفاده می کنیم.

استفان:

خیلی جالبه، و اینکه آیا تنها نکته منفی این است که نمیتوانید مستقیما پرداخت را انجام دهید و باید یک کانال Paynym با طرف مقابل ایجاد کنید و سپس ارسال را انجام دهید. درسته؟

ساموراى:

بله این یک ایراد بزرگ است، به دو دلیل این مشکل را به عنوان نقطه ضعف اصلی می بینم. دلیل اول: برای تجربه کاربری یک فاجعه است. چون اول برای کانفرم شدن در بلاکچین باید منتظر بمانیم، صادقانه بگویم باید خیلی مصمم باشید که این همه منتظر بمانید و پس از آن پرداخت را انجام دهید. این مسئله باید حل شود. همچنین فکر میکنم که Luke Dashjr (یکی از توسعه دهندگان قدیمی و پرتلاش بیت کوین در دهه اخیر. -م) این را مطرح کرد که تراکنشهای نوتیفیکیشن غیرضروری هستند. زمانی این نکته مطرح شد که تراکنشهای نوتیفیکیشن مجدد معرفی کرد. پروپوزال این روش را برای کدهای پرداخت با قابلیت استفاده مجدد معرفی کرد. Luke نوتفیکیشنها را به عنوان اسپم بلاکچین در نظر میگرفت. البته من با Luke موافق نیستم ولی به نظر من هم کمی غیرضروری است. من می دانم چرا تراکنشهای موافق نیستم ولی به نظر من هم کمی غیرضروری است. من می دانم چرا تراکنشهای

نوتیفای ایجاد شده اند. چون همان طور که گفتم نیازی به سرور ندارد، نیاز به یک بلاک چین دارد. وقتی شما می خواهید چیز کوچکی را بازیابی کنید، برای اینکه والت شما بتواند آدرس های مخفی را تشخیص دهد باید بداند که چه کسی به من متصل شده است و این کار را از طریق تراکنش های نوتیفای کننده انجام میدهد. با این حال ما داریم روی حل این مشکل کار می کنیم. فهرستی از کدهای پرداخت داریم به نام paynym.is و فکر میکنم که سال بعد قطعا بهبودهایی در وبسایت ما برای این کار یعنی paynym.is خواهیم داشت. نوعی پل ارتباطی برای کاربرانی که پرداختهای فوری دارند می توانند در یک حالت امن این کار را انجام دهند بدون اینکه حریم خصوصی انها به خطر بیفتد. این کار با تبدیل های مختلفی صورت می گیرد، مثل بازیابی از بلاک چین به جای بازیابی از سرور رمزنگاری شده یا همچین چیزی که مشخص می کند کدام کد پرداخت به کدام پرداخت شما مرتبط همچین چیزی که مشخص می کند کدام کد پرداخت به کدام پرداخت شما مرتبط است یا برعکس. بنا بر این برای حل این مشکل باید تغییرات مختلفی ایجاد شود.

استفان:

خوبه، خب بهتره راجع به Ricochet صحبت کنیم. من درباره آن مطالعه کردم و به نظرم قابلیت بسیار جالبی است. برای مخاطبان ما کلیاتی در باره آن بگو. که چه چیزی هست و چگونه کار می کند.

ساموراى:

بله حتما. ایده Ricochet از صحبتهای Adam Back و Matt Corallo (ادم بک مدیر شرکت بلاک استریم و مبدع هش کش در دهه ۹۰ میلادی که ساتوشی ایده ی ماینینگ در بیتکوین را از او الهام گرفت – مت کورالو یکی از توسعه دهندگان

بسیار پرکار روی بیتکوین در دهه اخیر بوده. –م) در یک کنفرانس گرفته شد. آنها می گفتند که شرکت های آنالیز کننده بلاکچین در تاریخچه تراکنشها معمولا ۴ یا ۵ گام به عقب برمی گردنند و اگر در این گامها مورد مشکو کی اتفاق افتاده باشد آنرا تحت رصد قرار می دهند. اگر به این موضوع فکر کنید، دیوانه کننده است. ۵ تراكنش قبل تر مى تواند شامل افراد زيادى با فعاليت هاى متفاوتى باشد. از مرتبط کردن فردی که الان پول ارسال کرده به گذشته تراکنشهای قبل از او ایده Ricochet به ذهن ما رسید و خیلی هم ساده است. به این شکل که قبل از اینکه تراکنش به مقصد نهایی برسد گامهای اضافهای به تاریخچه تراکنشها اضافه می شوند. از آنجایی که این کار چندان عجیب و غریب نیست. آنالیز کنندهها ۵ گام به عقب برمی گردند و میبینند که هیچ UTX0 یا تراکنشی با آنچه در بلکلیست یا فعالیتهای مشکوک آنها مطابقت داشته باشد پیدا نمی کنند، واگر این طور نباشد عملیات موفقیت آمیز بوده است. مثل چک کردن در گمرک است یا در واقع نرم افزار آنالیز بلاکچین این شرکتها را تبدیل به یک مامور گمرک بی انگیزه و بی حوصله می کنیم که به همه می گوید برو برو. این مامور طبق پروتکل درست وظیفه خود را انجام می دهد اما به نتیجه لازم نمی رسد. خب ما به راحتی می توانیم این کار را انجام دهیم و این کار را هم کردیم، Ricochet را ایجاد کردیم که ۴ قدم را به تراكنش اضافه مي كند. Ricochet را كمي بيشتر از يك سال است كه ارائه کردهایم. و کاربران زیادی از آن استفاده می کنند و هرگز شکایتی نداشته ایم، هیچ وقت کسی نگفته که حسابش بسته شده یا موارد مشابه دیگر، پس به نظر میرسد که خوب کار میکند و موثر است. برای همین فکر میکنم که قابلیت بسیار خوبی است. Ricochet یک قابلیت پولی است یعنی کاربران برای استفاده از این قابلیت پول پرداخت می کنند که صادقانه بگویم، یکی از دلایل ادامه دادن ما است. با مقدار پولی که ما از آن دریافت میکنیم می توانیم هزینه های اجرایی، سرورها، نودها و کارمندها را بپردازیم. Ricochet برای ما و همچنین کل اکوسیستم قابلیت مهمی است. دانستن این نکته هم مهم است که افراد آنالیز کننده بلاکچین برای مبارزه با

تراکنشی که وارد پلتفرم میشود، انها ۵ قدم آخر آن را چک می کنند. خب ما از ۱۰۰ یا استندی که وارد پلتفرم میشود، انها ۵ قدم آخر آن را چک می کنند. خب ما از ۱۰۰ یا حرف نمیزنیم، از یک پلتفرم بزرگ با ۲۰ -۳۰ میلیون کاربر حرف می زنیم (م.سال ۲۰۱۸). برای ۴ یا ۵ قدم به خوبی کار می کند اما اگر بخواهیم ۷، ۸، ۹ و ۱۰ قدم را چک کنیم چه؟ این نه تنها هزینه های پردازشی را بالا میبرد و باعث کاهش یا از دست دادن در آمد شر کتهای تحلیل بلاکچین میشود، بلکه همچنین صرافی یا بیزنسی که از شرکتهای تحلیل بلاکچین خدمات می گیرد از این همه میرافی یا بیزنسی که از شرکتهای تحلیل بلاکچین خدمات می گیرد از این همه پایین آمدن دقت تحلیل میشود) که به آنها ارائه شده است خسته میشود و خدمات چنین شرکتهایی را بی کیفیت تلقی خواهد کرد. این موضوع به سادگی در عوامل و انگیزههای اقتصادی خلاصه میشود. احتمالا به همین دلیل است که از جانب صرافیها واکنشی به علاصه میشود. احتمالا به همین دلیل است که از جانب صرافیها واکنشی به تاداد گامها را برای تحلیل افزایش ندادهاند. هماکنون ۵ تراکنش به نظر می رسد که به دلیل است و به اندازه کافی خوب هست.

استفان:

درسته همان طور که شما گفتید تعداد کاربران بسیار زیاد است و آنالیز کنندهها هم شروع به بررسی گامهایی می کنند که از نظر آنها مشکلی ندارد.

ساموراى:

در حال حاضر هم همین طور است، یعنی اگر فقط ۵ گام به عقب برگردند و بدون اینکه ازشما سوالی شود، مشکلی در تراکنش شما مشاهده نخواهند کرد. تاریخچه تراکنشها خیلی زیاد است.

استفان:

نکته جالب در صحبتهای شما نامتقارن بودن هزینههای دفاع از حریم خصوصی و هزینههای حمله به آن است. هزینهای که یک حمله کننده به حریم خصوصی اطلاعات روی بلاک چین سعی به انجام آن دارد خیلی بیشتر از هزینه دفاع کاربران در مقابل این حمله است.

سامورای:

بله، برای ما به سادگی تغییر دادن یک متغیر (از ۵ به یک رقم بالاتر) است. چیزی را که عنوان نکردم این است که ما برنامه داریم تا Ricochet را ارتقا دهیم و در حال حاضر، در حال تست کردن آن هستیم. در نسخه جدید تراکنشها بین بلاکهای نامتوالی پخش میشوند. (هم اکنون این قابلیت اضافه شده و عنوان آن بلاکهای نامتوالی پخش میشوند. (هم اکنون این قابلیت اضافه شده و عنوان آن این بلاک هروع کنید و بلاک نهایی در گام بعدی، بلاک بعد یا دو بلاک بعد از این بلاک شروع کنید و بلاک نهایی در گام بعدی، بلاک بعد یا دو بلاک بعد از الان باشد. یعنی زمانی که تراکنش شما به مقصد میرسد ممکن است مثلا ۲۵ بلاک بعد از زمانی باشد که تراکنش شما به مقصد میرسد ممکن است مثلا ۲۵ بلاک بعد از را برای پیدا کردن آن کاملا پاک می کند. باید کمی خصومت آمیز و از دید دشمن فکر کنیم، فکر کنیم که اگر به Ricochet حمله شود چه میشود؟ اگر بگویند که ما رد پای تمام Ricochet را شناسایی خواهیم کرد و این افراد را به شدت توبیخ خواهیم کرد و این افراد را به شدت توبیخ خواهیم کرد چه؟ تیم سامورای والت به این شکل فکر می کند و آینده مساله را نیز از سمت شرکتهای تحلیل بلاکچین در نظر می گیرد. به همین دلیل Ricochet با بسیار بسیار قویی برای آن باشد.

استفان:

بله. همان طور که شما گفتید افراد از این عبارت به صورت غیر امنی استفاده می کند. که شبیه به موش و گربه بازی است. یک سمت که تلاش بیشتری می کند سمت دیگر نیز تلاش خود را بیشتر می کند. خب یک نکته جالب هست که میخواهم سوال کنم. مثالی مانند واکسن و ایمنی جمعی که ایجاد می کند را در نظر بگیرید. آیا همچین مفهومی در بیت کوین داریم؟ که اگر تعداد کافی از افراد از این نوع تکنیکهای حریم خصوصی و قابلیتهایی مثل کوین جوین، Stonewall و نوع تکنیکهای حریم خصوصی و قابلیتهایی مثل کوین جوین، Ricochet استفاده کنند، باعث می شود حتی کاربرانی هم که از این قابلیتها استفاده نمی کنند محافظت شوند؟

ساموراى:

قطعا بله. فکر میکنم ادام فیسکور مقالهای را در وبلاگ مدیوم و خود نوشته بود با عنوان «حریم خصوصی یک کار تیمی است». مقاله درباره تشویق مردم برای استفاده از حریم خصوصی استمسأله، محافظت از مجرهانو کمک به پولشویی یا چیزهایی از این قبیل نیستبلکه حقوق اساسی اشخاص است، درباره حلقتن حریم خصوصی در تراکنشها است و اصلا جای بحث ندارد، چیزی است که برای همه است. به اندازه آزادی بیان، جزو حقوق اساسی است. در واقع بخشی از آزادی بیان است. اینکه چطور معاملات خود را انجام می دهید به اندازه صحبتهای شما مهم است به همین دلیل اصلا جای بحث ندارد. برای همین من علاقه مند به ارتقای حریم خصوصی در سطح پروتکل بیت کوین هستم. این یک گام بزرگ برای رسیدن به این موقعیت مناسب برای حفظ حریم خصوصی کاربران بیت کوین است. اما تا زمان رسیدن به این موقعیت باید روی ساخت ابزارهایی تمرکز کنیم که قرار است از قسمت مهمی این موقعیت باید روی ساخت ابزارهایی تمرکز کنیم که قرار است از قسمت مهمی از استفاده کاربران باشند، حتی اگر بعضی افراد موافق این ابزارها نباشند. درست مثل

⁵ medium

همه قرار داده است. حتی آوردن کلمه رمزنگاری باعث می شود شما کمی آگاهی همه قرار داده است. حتی آوردن کلمه رمزنگاری باعث می شود شما کمی آگاهی پیدا کنید که در آن چه اتفاقاتی در جریان است. من درباره نوعی تغییر صحبت می کنم که به آن نیاز داریم و چیزی نیست که والت سامورایی به تنهایی از عهده آن برآید، یک تلاش همگانی است.

استفان:

بله، یک چیزی که قبل تر به آن اشاره کردید درباره انگیزه است. اگر مسیری وجود دارد که نیاز به هزینه کردن دارد و مسیر دیگری هم هست که زیاد هزینه بر نیست، خب مردم احتمالا مسیر دوم را ترجیح میدهند. موضوع مرتبط با قابلیت Stonewall در سامورای والت است، برداشت من این است که این قابلیت به صورت پیش فرض در والت پیادهسازی شده است. کمی در این باره برای ما بگو.

ساموراى:

بله، حتما. خب Stonewall تراکنش هایی را ایجاد می کند که به لحاظ ریاضی فرقی با یک تراکنش کوین جوین ندارند و در کل به صورت دیداری قابل تشخیص نیستند. درواقع شبیه به تراکنشی است که چند نفر به هم پیوسته اند تا یک تراکنش میکس معمولی را ایجاد کنند. شبیه به تراکنش های والت واسابی است به عنوان مثال، یا تراکنش های جوین مارکت و غیره. اما البته هیچ یک از این ها نیست، این قابلیت فقط والت شماست، یک ترفند است، یک کوین جوین تقلبی است. که قبلا صحبت کردیم، در باره از بین بردن فرضیات و از بین بردن امکان کشف برای شرکتهای آنالیز کننده بلاکچین است. از نظر ریاضی آنالیز کننده ها نمی توانند به طور قطعی مشخص کنند که ورودی ها در

یک تراکنش Stonewall متعلق به یک والت است، همچنین نمی توانند تشخیص دهند که کدام خروجی مربوط به باقی پول^ع است.

استفان:

درسته. برداشت من این است که والت به صورت هوشمند کوینها را برای ساخت تراکنش انتخاب می کند. ایا راهی هست که این انتخاب کوین در سامورایی به صورت دستی انجام شود یا اینکه به صورت خود کار انجام می شود.

سامورای:

انتخاب کوین موضوع مهمی است. همان طور که شما گفتید، انتخاب کوین در Stonewall یک الگوریتم است که استفاده می شود. می توانیم به شنوندگان شما لینک گیتهاب بخشهایی از الگوریتمی که توسعه دهندگان سامورایی نوشته اند را بدهیم. اما به این شکل است که خروجی های موجود در والت شما (utxo) دسته بندی می شوند و براساس نوع آدرس، P2PKH یا P2WPK یا هر چیز دیگری، در مجموعه هایی قرار می گیرند و به صورت تصادفی پردازش می شوند. به دلیل این شرایطی که الگوریتم نیاز دارد هر تراکنشی نمی تواند یک تراکنش Stonewall بشاهد. والت این مورد را به شما هشدار خواهد داد. به نوعی هرچه بیشتر از والت استفاده شود، فعال تر میشود. اگر stonewall بتواند فعال شود، قوانین انتخاب کوین دیگری هم هستند که در والت سامورایی وجود دارند. من فکر می کنم بیشتر والت دیگری هم هستند که در والت سامورایی وجود دارند. من فکر می کنم بیشتر والت های خوب Merge Avoidance در یکی از تکنیکهای حفظ حریم خصوصی)، بنا براین اگر UTXO ها در یکی از تراکنش های قبلی باهم دیده شده باشند، دوباره از آنها استفاده نمی کنند. یعنی از آن UTXO ها در هیچ تراکنش دیگری

⁶ Change output

⁷ Coin selection

با هم استفاده نمی کنند. پس این یک نوع تکنیک انتخاب ساده برای جلوگیری از مشکل ادغام ورودی ها است. حالا اگر بخواهید تمام محتویات والت را انتقال دهید، نمیتوانید از ادغام ورودی ها جلوگیری کنید اما والت به شما اخطار میدهد که ورودی های شما ادغام خواهند شد. ایا مطمئنید؟

استفان:

هوشمندانه است، خوشم آمد. در همین رابطه من در بلاگ شما میخواندم که، یکی از راههایی که شما این تراکنش ها را آنالیز می کنید با استفاده از چیزی به نام Boltzmann Scoring است. برای مخاطبان ما یک توضیح کلی بده که چی هست و چطور کار میکند؟

ساموراى:

خودم هم میخواستم به همین برسم چون با مسئله انتخاب کوین مرتبط است. امروزه بیشتر مقالههای آکادمیک و بیشتر تحقیقات درباره انتخاب UTXO اغلب درباره مبلغ و قدمت UTXO بودهاند. برای همین کاری که ما می کنیم این است که یک گام جلوتر برداریم و این گونه است که ماست این موضوع گره میخورد. چون Boltzmann به چیزی بیشتر از مبلغ و قدمت UTXO ها نگاه می کند. Boltzmann به چیزی به نام آنتروپی و همچنین راندمان حریم خصوصی والت برای یک تراکنش هم نگاه می کند. انتروپی تراکنش، تعداد ترکیبهایی است که بین ورودی ها و خروجی ها، از نظر ریاضی ممکن است. یعنی به چند روش مختلف می توانید تراکنش را تقسیم کنید و بگویید این ورودی برای این خروجی است یا این خروجی برای این ورودی و غیره. مورد دوم راندمان والت است، که تعداد ارتباط های قطعی است. که می توانیم با قطعیت بگوییم «خب این ورودی برای این خروجی است.» و

محاسبات پیچیدهای پشت آن است. خوشبختانه Lauren که پروژه OXT را اجرا می کند علاقه شدیدی به ریاضیات دارد و یکی از کسانی است که این ابزارها را توسعه داده و در کنار هم قرار می دهد. پس کاری که ما انجام می دهیم استفاده از این ابزارها است. مثل Boltzmann، تا UTX0 هایی را انتخاب کند که حریم خصوصی كاربر را به حداكثر برساند. البته اين هنوز عملي نشده هست و اين مورد در حال تست است (هم اکنون در فوریه ۲۰۲۱ همه این قابلیتها فعال و در حال استفاده هستند. -م). اما انتخاب UTXO یکی از مواردی است که در تحقیقات و توسعه تمرکز زیادی روی آن داریم. یک قابلیت عجیبی که داریم این است انتخاب کوین یا كنترل كوين در سمت كاربر را شروع كردهايم. پس قادر خواهيم بود كنترل كوين با کیفیت بهتری، در آینده در والت داشته باشیم. مثلا اگر گفته شود من میخواهم از این UTX0 خاص در والتم خرج کنم ما این اجازه را به کاربر میدهیم. اما در حال حاضر کاری که می توان در والت انجام داد این است که یک UTX0 را به عنوان غیر قابل خرج تیک بزنیم (این قابلیت هماکنون فعال و قابل استفاده است. -م). بنابراین شما به نوعی کوین کنترل برعکس انجام میدهید یعنی مشخص می کنید که من این UTX0 را میخواهم خرج کنم و این UTX0 را نمیخواهم خرج کنم. به نحوی والت را مجبور می کنید در شرایطی که شما میخواهید قرار بگیرد. و این موضوع به چند دلیل مفید است ولی ما این تابع را برای جلوگیری از نوع دیگری از حمله به حریم خصوصی ارائه دادهایم، که البته زیاد هم اتفاق نیفتاده است اما دو سه سال پیش خیلی شایع بود، به نام حمله Dusting. به این شکل که یک مقدار کمی بیت کوین به والت شما ارسال میشود، معمولا مقدار خیلی خیلی کمی است.

استفان:

آها، مقدار خیلی کمی بیت کوین رایگان است؟

ساموراى:

بله اما بعدش شما آن بیت کوین را خرج می کنید، معمولا در یک تراکنش با ورودی های دیگر ادغام می شود، چون مقدار خیلی کمی است. خب حالا به شما دسترسی دارند، در واقع یک زنجیره از تراکنش های آتی شما برای حمله کننده ایجاد شده است که با دنبال کردن آن می تواند از همه چیز مرتبط به تراکنش های بیت کوین شما مطلع شود. با والت سامورایی می توانید این مقدار را به عنوان غیر قابل خرج تیک بزنید، و والت هرگز از آن استفاده نخواهد کرد.

موردی دیگر این است که افرادی هستند که به ما می گویند نصف والتمان را به عنوان غیر قابل خرج تیک زدهام و کلا فراموش کردهام که آنها را دارم، چون این مقادیر از مانده حساب کم می شود و شما نمی توانید آن را ببینید. باید به لیست UTX0 ها برگردید و به عنوان قابل خرج آنها را علامت گذاری کنید. مردم می گویند مثل این است که از جیب لباس مان یک اسکناس ۲۰ دلاری پیدا کردیم!

استفان:

شبیه به حمله اسب تروا است. و یک چیز دیگر، هر کسی که از یک آدرس عمومی برای دونیشن استفاده میکند در برابراین حمله آسیب پذیرتر است است. اگر کسی یک Dust به شما ارسال کند در حالی که شما از Paynym استفاده میکنید، این حمله احتمال موفقیت بسیار کمتری دارد.

ساموراى:

درسته، بله.

استفان:

خب موضوع بعدی که میخواهم درباره آن صحبت کنم و دیدم که یکی از اعضای تیم والت سامورایی در باره آن نوشته بود، Stowaway است. قابلیت جدیدی که تیم شما روی آن کار می کنند. مدیر فنی تیم شما گفته بود که در هیچ کدام از خروجی ها مقدار واقعی مبلغی که خرج شده است را نشان نمی دهند. و تحت تاثیر همکاری قابل اعتماد بین دو والت است. میخواهی کمی در این باره صحبت کنی؟

ساموراى:

بله، Stowaway نوعی تراکنش منحصر به فرد است. بعد از اینکه کاربر کوین خود را در Whirlpool میکس کند این قابلیت در دسترس خواهد بود. این چیزی است که ما به آن تراکنش پس از میکسینگ یا postmix می گوییم. به هرحال شما باید بیتکوینهای میکس شده را زمانی خرج کنید، خود شما هم شاید فراموش نکنید اما خیلی از افراد فراموش می کنند و اگر مراقبت نشود نوع خرج کردن شما می تواند تا حدودی حریم خصوصی بدست آمده شما از میکس کردن را به راحتی از بین ببرد. مشکل کوچک دارد، آن هم این است که بین کاربران والت سامورایی انجام میشود به این دلیل که نیازمند PayNym است و در حال حاضر فقط والت سامورایی و تعداد کمی از والت های دیگر هستند که از PayNym داریم. (این مشکل در زمان ترجمه این بتوانیم به آن اعتماد کنیم نیاز به Paynym داریم. (این مشکل در زمان ترجمه این

گفتگو به کلی برطرف شده و این ابزار به سادگی و با استفاده از قابلیت سوروبان قابل استفاده است. –م)

استفان:

منظور شما اینه که ممکن است کوینهای شما به سرقت بروند یا اینکه فقط به شناسایی شدن شما کمک می کند؟

ساموراى:

کسی نمی تواند کوین های شما را بدزدد یا از مانده حساب شما مطلع شود یا چنین چیزهایی. تراکنش به این صورت عمل می کند که شما برای آنها بیت کوین ارسال میکنید. به عنوان مثال من میخواهم یک بیت کوین برای شما ارسال کنم و یک UTXO دو بیت کوینی دارم. اگر تراکنش من معمولی باشد، یک ورودی دو بیت کوینی داریم و در خروجی دو تا UTXO وجود دارد که هر کدام یک بیت کوین هستند. یکی برای شما ارسال می شود و دیگری به خودم برمی گردد. این یک تراکنش استاندارد است. خب حالا اگر از Stowaway استفاده کنیم، ورودی هنور هم برای من ۲ است.

استفان:

چطوری؟

ساموراى:

اینجا اعتماد وارد عمل می شود. من به شما که پول فرستاده ام می گویم که یک UTXO دیگر در والتت به من بده. نه این که برای من آن را ارسال کنی فقط اطلاعات آن را به من بده. بنا بر این اعتماد زمانی ایجاد میشود که من می گویم می توانم آن یک UTXO را ببینم. در این حالت شما یک UTXO دو بیت کوینی دارید. پس ما از UTXO دو بیت کوینی که شما هم دارید استفاده می کنیم. خب تراکنش شما حالا یک ورودی دو بیت کوینی از شما. یک خروجی ورودی دو بیت کوینی از شما. یک خروجی سه تایی برای شما و یک خروجی یکی به من بر می گردد.

استفان:

خيلي جالب است.

سامورای:

Stowaway خیلی منحصر به فرد است. مثل این است که بخواهم به یکی از مخاطبان مورد اعتمادم بفرستم. مورد اعتماد از این جهت که UTXO هایی که دارند را افشا می کنند. پس باید بدانیم که به چه کسی قرار است بیت کوین ارسال کنیم. و انها هم باید در مجموعه مشارکت کنند. پیچیده است. این روش را ما اختراع نکردهایم و اعتبار کشف آن به گرگوری مکسول می رسد. سال پیش گرگ مکسول (یکی از توسعه دهندگان قدیمی و بسیار تاثیر گذار در روند توسعه بیت کوین در دهه اخیر. – م) ایدهای در این باره داشت که ما آن را در گفتگوهایی درباره بیت کوین پیدا کردیم که به جایی هم نرسید. فکر می کنم او یکی از این تراکنش ها را دستی ایجاد کرده بود، و همانجا هم در انجمنی که بحث میشد هم این موضوع پایان یافت. افراد در آنجا مشارکت میکردند و هیاسای خود را در اختیار قرار می دادند تا مثلا

مورد استفاده قرار بگیرند. ما آن تراکنش را پیدا کردیم و گفتیم چه تراکنش جالبی. در واقع یک کوینجوین کوچک است چون شما با یک نفر مشارکت دارید، یک کوینجوین بزرگ با چند نفر انجام نمی دهید، یک تراکنش یک یا دو نفره انجام می دهید. اما این در اصل یک کوین جوین خیلی کوچک است. به همین دلیل ما خیلی برای آن هیجان زده شدیم و با خود فکر کردیم که می تواند یک روش برای خرج کردن کوین باشد. اگر درباره آن فکر کنید، این یک ترفند هوشمندانه است، کاری که انجام می دهد این است که مجددا مثل دیگر قابلیتهایی که صحبت کردیم به فرضیات حمله میکند. Stowaway خیلی شبیه به تراکنش معمولی بیت کوین است، کاملا استاندارد، در حالی که اینطور نیست. هر دوی آن ورودی ها متعلق به یک والت نیستند، نمی توان آنها را به هم مرتبط کرد، شبیه به همه تراکنشهای استاندارد شما است و یک کوین جوین کوچک است. بنا بر این تمام فرضیاتی که شرکت شما است و یک کوین بوین کوچک است. بنا بر این تمام فرضیاتی که شرکت های آنالیز بلاک چین انجام میدهند، نادرست خواهد بود. (این قابلیت در سامورای والت هم اکنون بسیار توسعه یافته و حتی به شکل آنلاین روی شبکه تور امکان انجام آن را خواهید داشت. میا

استفان:

بله، ایده هوشمندانه ای است. و در ایده کوین جوین ما باید منتظر نوبت باشیم که ممکن است زمانبر باشد ولی در این روش فقط شما و یک نفر دیگر هستید.

ساموراى:

بله در کوین جوین باید صبر کنید تا نوبتتان برسد و انتظار هم نداریم که مدت زمان زیادی را منتظر بمانیم. این یکی از خوبی های موبایلی بودن است. شما تعداد نسبتا زیادی کاربر خواهید داشت که واقعا نیاز نیست هیچ کاری انجام دهند، مجبور نیستند

چیزی را نصب کنند، کامپایل کنند، یا کار زیادی انجام دهند. در واقع موانع ورود استفاده از آن خیلی کم است. یکی از تفاوت های ZeroLink به عنوان یک فریمورک و Whirlpool به عنوان یک محصول این است که whirlpool یک لایه انگیزه مالی اضافه کرده است. به همین دلیل انتظار داریم نقد شوندگی تسهیل شود و نوبت ها سریع تر خواهند بود.

استفان:

انگیزه مالی آن بر چه پایهای بنا شده است؟

ساموراى:

در حال حاضر ۱۰۰ درصد اماده نیستم که به آن بپردازیم، اما میخواهم بگویم که از نرم افزار Joinmarket الهام گرفته شده است، که من همیشه آن را تحسین می کنم. به خصوص انگیزههای اقتصادی که واقعا هوشمندانه است. فکر می کنم آنها هم همان مشکلاتی را داشته اند که من درباره اش گفتم، موانعی که برای استفاده از محصول وجود دارد. پس لایه انگیزه مالی از آن الهام گرفته است و دقیقا شبیه به مدل اصلی نیست ولی فکر می کنم چیز خیلی جالبی خواهد شد. من نمی توانم در باره جزئیات آن صحبت کنم. (در سال ۲۰۱۸ هنوز این قابلیت توسعه نیافته بود به همین دلیل سامورای به ایده ی آن نپرداخته است. توضیح آن به صورت کوتاه این است که لایه انگیزه مالی هم اکنون به عنوان freeriding در حال استفاده است. و این موضوع به این صورت عمل می کند که شما پس از میکس کردن کوین خود با نگه داشتن کوین خود در ویرلپول باعث افزایش نقدینگی برای میکس کردن دیگران در ویرلپول می شوید و همزمان هم تعداد میکس رایگان دریافت می کنید. هزینه ای متحمل نمی شوید و همزمان هم تعداد میکس برایگان دریافت می کنید. هزینه ای متحمل نمی شوید اما تعداد میکس بیشتر و حریم خصوصی در سطح بالاتری بدست

می آورید. از این رو انگیزه مالی دارید که به ازای دریافت دفعات میکس بیشتر، امکان میکس برای دیگران با شما فراهم کنید. -م)

استفان:

موضع بعدی که خیلی مشتاقم در باره آن بدانم مفهوم گره های قابل اعتماد است (Trusted node). بحث های در توئیتر در این باره شده بود، افراد کمی هم نظراتی را ارائه داده بودند، فکر می کنم Luke JR و David Harding (دیوید هاردینگ یکی از توسعه دهندگان و نگهدارندگان پروژههای مختلف بیت کوینی مانند وبسایت بیت کوین است. -م) گفته مانند وبسایت بیت کوین است. -م) گفته بودند که اگر Trusted node ها به درستی اجرا نشوند، کاربران را در معرض خطرات بیشتری قرار می دهد، چون پورت RPC را در اینترنت قرار می دهد. توضیحی در این باره داری؟ یا اینکه راه پیشنهادی برای استفاده از آن داری؟ (این قابلیت در کیف پول سامورایی وجود داشت و باعث به راه افتادن بحث های زیادی شد. -م)

ساموراى:

ابتدا باید این نکته مهم را بگویم که به ندرت بحثها و گفتگوهای نتیجه دار درباره موضوعات مهم در جاهایی مثل توئیتر پیدا می کنیم، به همین دلیل فکر میکنم که بهتر است از Github یا ایمیل یا چیزهایی شبیه به این استفاده شود. چون بحث کردن در توئیتر فقط پی گیری موضوع را سخت تر میکند. همچنین مقابله با اطلاعات نادرست و یا اطلاعاتی که بازگو نشده اند را هم سخت تر میکند. اما خوشبختانه در آینده قادر خواهیم بود چنین موضوعاتی را به Github ببریم. من فکر می کنم که متد RPC که برای اتصال کاربران به فول نود است، باعث ایجاد یک حفره امنیتی نمی شود. احتمالا منظور Luke این بوده که سیستم عددی Tonal برای افراد عادی

آسان تر خواهد شد. من بی احترامی نمی مکنم چون Luke برای من بسیار قابل احترام است. اما به نظر من منظور او این بوده است. من شخصا وقتی بیت کوین کور^ SSL را حذف کرد، مخالف بودم. اما چون SSL چیز ترسناکی بود آن را حذف کردند. اگرچه به نظر من باید آن را با TLS جایگزین میردند، با این کار میتوانستند حالت رمزنگاری شده RPC را حفظ کنند. همان طور که BTCD این کار را به صورت پیش فرض انجام داده. بیشتر روشهای RPC از SSL و TLS استفاده می کنند، پس فکر نمی کنم منصفانه باشد که مقصر کارهای احمقانه کاربران برای دور زدن چیزهایی که در سطح گره ایجاد شدهاند ما باشیم. پیشنهاد من ایجاد تونل SSH است که انجام آن روی دستگاهای موبایل چندان ساده نیست. در آن زمان، در جریان راه اندازیtrusted node برای UASF گزینه Tor برای ما در دسترس نبود. من فکر می کنم این خیلی مهم بود و هنوز هم برای کاربرانی که نود خود را اجرا می کنند مهم است. العد که علی العد که علی العد که علی العداد که العداد که ا این چندان تاثیری ندارد، که درست نیست، تاثیر گذار است. دقیقا همان کاری را انجام می دهد که توضیح داده شده است. تراکنش شما را از نود شخصی خودتان که قوانین اجماع را کنترل می کنید منتشر می کند نه از از هر نودی. سربرگ Proof of work در بلاک را از گره شما میگیرد و انها را با نودهای ما مقایسه میکند و اگر تفاوتی وجود داشته باشد به شما هشدار می دهد و شما را آگاه می کند که یک چیزی درست نیست. این توصیه Peter Todd (یکی از توسعه دهندگان بیتکوین. -م) بود که در ردیت آن را پیشنهاد داده بود و پیاده سازی شد، و در جریان UASF هم خیلی مهم بود که نودهای ما به شما دروغ نگویند. ما حمایت بسیاری از UASF کردیم و می کنیم و اگر انشعابی وجود داشت، کاربر را آگاه می کردیم که گره ما از سافت فورکی که کاربر فعال کرده است پیروی می کند. گرچه می توانستیم دروغ بگوییم و کاربر هم به ما اعتماد کند. ما در معماری خود بسیار شفاف و صادقانه عمل کردیم که شما هنوز هم به والت سامورایی اعتماد

⁸ Bitcoin core

دارید که اطلاعات درست به شما می دهد. نرمافزار کیف پول سامورایی به همین دلایل نسخه آلفا است و کاربران در این مرحله باید به ما اعتماد کنند. و ما برای این سخت تلاش میکنیم.

برای حل مشکل بحث بر انگیز زمان فعال سازی سافت فورک توسط کاربر، ما می گفتیم که خب اگر کاربری میخواهد سافت فورکی را دنبال کند و فول نود خودش را اجرا کند و تراکنش ها را از فول نود خودش منتشر کند، سپس سامورایی والت هشدار دهد که سربرگ Proof of work بلاک در فول نود شما و ما متفاوت است این یعنی چیزی این وسط درست نیست. ایده حل مشکل این بود، و کار هم می کند و بی تاثیر نیست. اخرین چیزی که در حال حاضر انجام می شود دریافت اطلاعات کارمزد از mempool واقع در فول نود شما است. ما همیشه موافق این بوده ایم که برنامههای بیشتری برای اطمینان از عملکرد فول نود ارائه کنیم. درنهایت برای اطمینان پیدا کردن از نودها میتوان زیرساخت سامورایی را کامل دور زد. این قدم بعدی که برای این موضوع باید برداریم. البته برای رسیدن به این موقعیت فقط چند هفته فاصله داریم کمی به مشکل زمانبندی برخوردیم اما به این قابلیت خیلی نزدیکیم. از یک طرف جای تاسف بود که باید با آن کنار بیاییم و از قابلیت خیلی نزدیکیم. از یک طرف جای تاسف بود که باید با آن کنار بیاییم و از تو بیشتر مشکلاتی که قبلاً داشتیم حل شده اند ولی هنوز ارائه نشده اند.

استفان:

پس در چند هفته آینده باید منتظر آپدیت جدید باشیم.

ساموراى:

نه در چند هفته اینده چون زمان بندی ۱۰۰ درصدی را نمی توانم بگویم اما در چند ماه اینده حتما آپدیت جدید خواهیم داشت.

استفان:

بسیار خب. یک چیز دیگری که خیلی جالب است و خیلی ها از آن صحبت می کنند همکاری با شرکت GoTenna و ساخت نرم افزار Txtenna است. میخواهی کمی در این باره بگی؟

ساموراى:

کار کردن با تیم GoTenna پروژه خوبی بود. چند وقت پیش Mule tool (ابزار هایی برای انتشار تراکنش های بیت کوین بدون نیاز از اینترنت) را راه اندازی کردیم، که یکی از اقدامات تحقیق و توسعه ما در برابر سانسور کردن تراکنشها است. تمام راه های مختلف انتشار تراکنش ها و دریافت داده های بلاکها، بدون است. GoTenna هم تصادفاً با این موضوع روبرو شد. فکر می کنم استفاده از اینترنت است. GoTenna هم تصادفاً با این موضوع بروبرو شد. فکر می کنم روبرو شد و همه ارتباطات ما با هم اتفاق افتاد و جلسه گذاشتیم. آنها به ارائه بیت کوین به کاربرانشان و ارائه GoTenna به کاربران ما علاقهمند شدند. ما هم فکر کردیم که پروژه خوبی خواهد شد که باعث ایجاد Mule Tool شد. بنا بر این ما به راهی فکر کردیم تا راه حل ها و رویکردهای مفهومی فعلی خود را، که آن زمان به آن بود که تراکنش ها را از طریق SMS انتشار می داد، برای زمانی که شما اینترنت این بود که تراکنش ها را از طریق SMS انتشار می داد، برای زمانی که شما اینترنت ندارید بسیار مفید است و حتما کار می کند. خب ما تصمیم گرفتیم آن را بر پایه ندارید بسیار مفید است و حتما کار می کند. خب ما تصمیم گرفتیم آن را بر پایه ندارید بسیار مفید است و حتما کار می کند. خب ما تصمیم گرفتیم آن را بر پایه ندارید بسیار مفید است و حتما کار می کند. خب ما تصمیم گرفتیم آن را بر پایه ندارید بسیار مفید است و حتما کار می کند. خب ما تصمیم گرفتیم آن را بر پایه

SMS و یا شبکه مش ٔ GoTenna توسعه دهیم که اگر در محلی هستید که به راحتی به GoTenna متصل می شوید از آن استفاده کنید. این کار بود که در نهایت انجام دادیم. اگر از ایده راه حل مبتنی بر SMS استفاده شود باید از همان معماری استفاده شود، تراکنش ها به قسمتهایی تقسیم شوند و هر قسمت با فرمت خودش باشد تا بعدا بتواند دوباره بازسازی شود. تمام اینها او پن سورس هستند. این اپلیکیشن در کنفرانسط HCPP پراگ ارائه شد و خیلی هم جالب است.

استفان:

خیلی جالب بود. شخصی بود که من نمی توانم اسمش را به یاد بیاورم، فکر کنم اسمش Coinsurenz در توئیتر بود. او این کار را انجام داد. او یک دسته از GoTenna را در یک مسیر با هم ادغام کرد و مطمئن نیستم که از والت سامورایی استفاده کرده باشد. این کار را برای انجام یک تراکنش بیت کوین به خوبی انجام داد که خیلی جالب بود.

ساموراى:

بله فکر کنم برای مسیر خیلی طولانی هم این کار را کرده باشد.

استفان:

گفته می شود که کاملا هم امن بوده است. با این تکنولوژی که در دسترس است، تصور اینکه بیت کوین نابود شود، سناریو احمقانه ای است.

⁹ Mesh

ساموراى:

هر روز هم تکنولوژی های بیشتری عرضه می شوند. من یک چیزی دیدم که تراکنش ها را با کدهای مورس از طریق رادیو منتشر می کرد. یک سری از کدهای آن خوب بودند که ما در صفحه Mule Tool آن را فورک کردیم و اضافه کردیم. فکر میکنم Motoshi در توئیتر بود که این کار را انجام داد. خب این خیلی خوب است چون خیلی افراد از آن الهام می گیرند. این نوع ابزار ها اگر چه ممکن است در حاضر نو ظهور باشند اما می توانند خیلی مهم باشند.

استفان:

درسته بسته به اینکه کجا زندگی می کنید می تواند مهم باشد. چیز دیگری که الان متوجه شدم، صحبت از کاربری در نیوزلند است (م. کاربر Coinsurenz)، اخیرا قانونی تصویب کرده اند لغت دقیقش را یادم نیست اما همچین چیزی است که اگر شما وقتی که میخواهید وارد فرودگاه شوید گوشی خود را باز نکنید و همچنین پسورد را برای پلیس وارد نکنید، آنها می توانند شما را به زندان ببرند، خب با این ایده والت شما میتواند حالت مخفی داشته باشد و دستورات از راه دور اجرا شوند.

ساموراى:

بله، قطعا این یک مورد استفاده است. اگر بخواهم صادق باشم، این کار نمی تواند والت شما را در برابر بررسی دقیق تلفن تان ایمن نگه دارد. اگر گوشی خود را باز کنید و آن را به نیرو های امنیتی یا هر کسی که قرار است آن را بررسی کند بدهید و انها هم به مدت زمان کافی گوشی را در دسترس داشته باشند ممکن است بتوانند والت شما را اگر در حالت مخفی باشد پیدا کنند و شما متهم به جرائم دیگر شوید. من در این بازه زیاد فکر کردهام و توصیهام برای کسی که از والت سامورایی

استفاده می کند این است که اگر پسفریز خود را یاد داشت کرده اند، به سادگی والت خود را حذف کنند و وقتی نیروهای امنیتی را رد کردند دوباره نصب کنند و والت را بازیابی کنند. فکر می کنم این قانونی ترین راه باشد. چون کسی را فریب نمی دهید و قانونی را زیر پا نگذاشته اید. ایده حالت مخفی در بازرسی های سطحی مفید است. وقتی که کسی به هر دلیلی گوشی شما را بازرسی می کند در صفحه اصلی گوشی چیزی وجود ندارد که آنرا اجرا کنید، بلکه باید شماره کد خاصی را شماره گیری کنید. گرچه اگر برسی های عمیق تری در تنظیمات و دسترسی های اپلیکیشن ها انجام دهند می توانند والت را پیدا کنند. پس اگر بدانند که دنبال چه چیزی هستند حتما والت را پیدا خواهند کرد. من نمی خواهم کسی در این مورد اشتباه برداشت کند. این ایده برای وقتی که کسی در کافه گوشی شما را بر می دارد و دنبال والت بیت کوین یا اپلیکیشن های بانکی میگردد می تواند مفید باشد چون چیزی پیدا نخواهند کرد.

استفان:

بله روش خوبی برای این است که کمی والت را مخفی نگه داریم. خب بیا کمی درباره تکنیکهای حریم خصوصی در بیت کوین صحبت کنیم، که در طول زمان تغییرات زیادی داشته. صحبت از تراکنش های محرمانه است (طرح ادم بک با عنوان .Confidential Transactions می نظری در این باره داری؟ در باره ایده کلی Perfect binding در مقایسه با Perfect Hiding چه فکری می کنی؟

ساموراى:

تنها چیزی که درباره تراکنشهای محرمانه می توانم بگویم این است که ما می خواهیم آن را در شبکه اصلی و در پلتفرم ببینیم. این را قبلا در مصاحبههای دیگر گفته ام که شک دارم که بتوانیم تراکنشهای محرمانه را به دلیل پیامدهایی که دارد در سطح پروتکل ببینیم. امیدوارم اشتباه کنم. باید نشست و تماشا کرد که چه خواهد شد. اما از نظر جزئیات نه در حال حاضر نظری ندارم.

استفان:

درباره سایر چیزهای بیت کوین چطور؟ مفاهیمی مثل Schnorr (شنور الگوریتم جدیدی برای تولید کلیدهای عمومی خصوصی و ادغام امضا است و هنوز روی شبکه بیتکوین فعال نشده است. -م) چند امضایی و کانال های پرداخت (کانالهای لایتنینگ) چطور فکر می کنی؟

ساموراى:

Schnorr خیلی خیلی هیجان انگیز است. من فکر می کنم که نو آوری خیلی بزرگی است و باعث ایجاد نو آوری های بزرگی هم خواهد شد. برای پروتکل Dandelion نیز واقعا هیجان زده هستیم و امیدواریم هر چه زود تر راه بیوفتد (دندلاین پروتکلی برای انتشار تراکنش بین فول نودها است که نظارت در سطح شبکه اینترنت را با چالش مواجه میکند – این قابلیت هنوز فعال نشده و احتمالا به دلایل متفاوتی که باعث ایجاد محدودیت می شوند کنار گذاشته شود. –م). من با کانالهای پرداخت آشنا نیستم. اطلاعاتی ندارم باید در باره آن مطالعه کنم.

استفان:

بله. رابطه بین والتهای بیت کوین و والتهای لایتنینگ را چطور میبینید؟ به نظر شما تمام والتهای بیت کوین در نهایت لایتنینگ را در استفاده خواهند کرد؟ یا اینکه نقش های متفاوتی را ایفا خواهد کرد؟ به عنوان مثال من می دانم که شما محصول دیگری به نام Sentinel دارید که به کاربران این امکان را می دهد که لایل که ایر از و را در آن قرار دهند و والت خود را زیر نظر بگیرند. به نظر شما مردم ممکن است sentinel یا والت های بیت کوین خوب را داشته باشند و از لایتنینگ برای پرداخت های هر روزه خود استفاده کنند. به نظر شما عملی هست که مردم دو تا والت روی تلفن همراه خود استفاده کنند؟

ساموراى:

سوال خوبی است من در این باره زیاد فکر کرده ام. صادقانه بگویم، یک چیزی را که مطمئنم این است که افراد می توانند بدون هیچ مشکلی، بیشتر از یک والت بیت کوین را در گوشی خود اجرا کنند. خیلی از کاربرها در حال حاضر این کار را می کنند. بجز بیت کوین میبینم که خیلی افراد ۳ یا ۴ تا اپلیکیشن چت را همزمان با همم اجرا می کنند. فکر می کنم چیزی که در نهایت اتفاق خواهد افتاد تخصصی شدن است. والت مخصوص لایتنینگ را خواهید داشت و والت بیت کوین روی شبکه اصلی را هم خواهید داشت. به نظر من یه این شکل بهتر است و تخصصی سازی خوب است. احتمالا شما با این رویکرد موافق نباشید و رویکرد متفاوتی داشته باشید، بلاخره می بینیم که چه اتفاقی خواهد افتاد. اما خب بله چیزهای زیادی را درباره لایتنینگ ببینیم. ما در مورد لایتنینگ به عنوان یک تکنولوژی خیلی هیجان زده هستیم و من فکر می کنم که مهم است که زیر ساختهای آن اکنون ایجاد شوند. به نظر من لایتنینگ از این قبیل پروژه ها نیست که شما نرمافزار را بسازید و کاربران به سمت آن روی بیاورند بلکه به این شکل است که لایتنینگ را باید بسازید و

آماده کنید و هنگامی که آماده شد کاربرانی که به آن نیاز داشته باشند از آن استفاده خواهند کرد. اما مطمئن هم نیستم. به نظر من این یک توسعه مثبت در این فضا است. زیرساختها به گونهای ایجاد شده اند که اگر نیاز باشد آماده خواهند بود.

استفان:

بله درسته، راه خوبی برای فکر کردن در این باره است. درباره مقابله با سانسور چطور؟ اخیرا نمونه هایی بوده اند که افراد متوقف شده اند. مثلا Alex Jones (م. مجری و صاحب برنامه تلویزیونی) از رسانههای اجتماعی زیادی اخراج شد. فکر می کنید والت سامورایی ممکن است از Google Play یا App Store اخراج شود؟ و آیا برای چنین شرایطی برنامه ای دارید؟

ساموراى:

بله، قطعا ما برای همچین موقعیتی فکر کردهایم، باید دیوانه باشیم که به چنین چیزی فکر نکنیم. در حال حاضر برای عرضه از گوگل پلی استفاده می کنیم، تنها روشی است که در حال حاضر داریم. چون نرمافزار در حال حاضر نسخه آلفا (اولیه) است، و میخواهیم نصب از روش APK را محدود کنیم، چون میخواهیم مطمئن شویم که کاربران نرمافزار والت را به سرعت اپدیت میکنند و باگهایی که لازم است برطرف می شوند. پس اگر الان گوگل پلی ما را بیرون بیندازد با مشکل روبرو می شویم. احتمال چنین مشکلاتی را می دهیم. ولی دلیلی وجود ندارد که نتوانیم سریعاً به مستقیم بگذاریم یا از اپ استور برای نرم افزارهای آزاد. -م) برویم یا لینک دانلود مستقیم بگذاریم یا از اپ استورهای دیگر استفاده کنیم، همه این ها برای ما باز هستند. ما قصد داریم که برای نسخه ۱۰۰ صد درصد از دانلود مستقیم و F-Droid

محصول خواهیم داشت و به نظرم مشکل بزرگی برا ما نخواهد بود. یادم می آید قبل از اینکه گوگل پلی اجازه دهد که اپلیکیشنهای شرطبندی و قمار در پلی استور قرار بگیرند، با اینکه در خیلی از کشور ها قانونی بودند، این شرکتها اپلیکیشنهای موبایلی داشتند و اپلیکیشنها را به مشتریانشان عرضه می کردند و میلیونها مشتری هم از اپلیکیشن آنها استفاده می کردند. پس اگر آنها مشکلی برای عرضه اپلیکیشن ایجاد کنند ما هم حتما راه هایی برای حل آن خواهم داشت. به نظر من اگر مردم اپلیکیشنی را بخواهند آن را بهدست خواهند آورد. شاید هم حتی باعث تبلیغ سامورایی شود. مردم بگویند که این بچههای بدی که بیرونشان کردهاند را کجا می توانیم پیدا کنیم؟

(هماکنون سامورای والت به جز گوگل پلی در وبسایت رسمی خودشان قابل دانلود است و در اپ استور کاپرهد و آورارا قابل دانلود است. –م)

استفان:

مثل Barbara Streisand (م. اثر باربرا استرایسند که به نام بازیگر آمریکایی است و اشاره به این دارد که در برخی رخدادها سعی به پنهان کردن یا بازدارندگی امری باعث جلب توجه بیشتر به آن شود)

ساموراى:

امیدوارم که همچین اتفاقی نیفتد. ما قوانین پلی استور گوگل را هر بار که تغییری در آن ایجاد می شود مرور می کنیم تا مطمئن شویم که هیچ قانونی را زیر پا نمی گذاریم. ما با گوگل به خوبی کار میکنیم. با گوگل به گونهای همکاری داریم که مثلا به آنها می گوییم همچین کاری را می خواهیم انجام دهیم، مشکلی نیست؟ انها هم

می گویند که این کار باعث نقض قوانین است نباید انجام دهید. کار با گوگل به نسبت اپل یا دیگر اکوسیستمها خیلی خیلی راحت تر است. اما برای اپل باید با احتیاط شدید تری عمل کنیم چون برای وارد شدن به اپ استور اپل نه تنها باید زمان زیادی صرف کنیم بلکه هزینه زیادی را هم باید بپردازیم و اخراج شدن از اپ استور هم یک احتمال همیشگی است به همین دلیل اصلا آنرا نمی خواهیم.

استفان:

من خودم كاربر اندرويد هستم اما نسخه آيفون كي مياد؟

ساموراى:

در حال کار روی آن هستیم. به زودی در اپ استور آیفون خواهد آمد. خود والت سامورایی هم توسعههایی داشته که امیدواریم اوایل سال جدید آن را ارائه دهیم. (برنامهی سامورای والت برای عرضه نرم افزار روی آیفون اکنون تغییر کرده و عرضه در آیفون برای آنها در اولویت نیست. -م)

استفان:

خوبه، چیز دیگری هم هست؟ فکر می کنم درباره بعضی از قابلیتها صحبت کردیم اما به نظرت قابلیت یا بروزرسانی جدیدی هست که مخاطبان ما باید منتظر آن باشند؟

سامورای:

ما درباره همه چیزهایی که به صورت عمومی می توانستیم به آنها بپردازیم صحبت کردیم، تراکنش هایی از نوع Post Mix که کار بزرگی است، Stowaway کردیم، تراکنش هایی از نوع Post Mix که کار بزرگی است، Ricochet همه اینها بهبود یافته اند، Trusted node ها بهبود یافتهاند و با چیزی که ما به آن Dojo میگوییم جایگزین شدهاند. فکر کنم این یکی را قبلا نگفتم. ما میخواهیم آنرا با یک سرویس دهنده فول نود ادغام کنیم تا کاربران بتوانند در موبایل خود از طریق سرویس های Tor، تجربهای ساده برای اتصال به فول نود داشته باشند. همه اینا در حال آماده سازی هستند. ما یک تیم کوچک هستیم و خودمان بودجه مورد نیاز خودمان را تامین می کنیم. هدف ما همان طور که در ابتدا گفتید نه تنها ۷۲ ها نمی خواهند سرمایه گذاری کنند، واقعا هم ساختاری برای سرمایه گذاری روی سامورای والت وجود ندارد. ۷۲ ها در کل آن را دوست ندارند.

استفان:

در باره این موضوع، اگر کسی بخواهد از شما حمایت کند چطور میتواند؟ خب این یک ابزار اوپن سورس است، میتوانند از طریق بیتکوین حمایت مالی ارسال کنند؟ آیا می توانند از Ricochet استفاده کنند؟

ساموراى:

بله، همه اینها هستند. ما در github و وبسایت خودمان دردسترس هستیم. شما می توانید به قست issue در انجا مراجعه کنید، می توانید در خواست ارسال کنید، در تلگرام با ما درباره قابلیتها صحبت کنید. از Ricochet استفاده کنید. صادقانه بگویم این بزرگترین راهی است که می توانید از ما حمایت مالی کنید. از آن وقتی می خواهید به یک اکسچنج واریز کنید از آن استفاده کنید. در یک کنفرانس فردی

را ملاقات کردم که می گفت من برای خرید این بطری آب از Ricochet استفاده کرده ام. نه خدای من، ما از کاربران همچین چیزی را نمیخواهیم فقط وقتی قرار است به بایننس یا کوین بیس بیت کوین بفرستید از Ricochet استفاده کنید. همچنین می توانید در وبسایت ما حمایت مالی کنید. فکر می کنم اینجا یک کد پرداخت داشته باشیم که میتوانید استفاده کنیم، همچنین یک آدرس ثابت داریم که اگر بخواهید می توانید از آن استفاده کنید.

استفان:

به عنوان کلام آخر. توصیه ای برای کاربران داری در مورد حفظ حریم خصوصی به صورت کلی نه فقط در بیت کوین؟

ساموراى:

توییت های lopp را در توییتر چک کنید به نظر من او درک خوبی از تکنولوژی های حریم خصوصی خارج از بیت کوین دارد.

استفان:

عالی بود. صحبت هایی خیلی خوبی داشتیم. به نظر من خیلی آموزنده بودند و چیزهای زیادی درباره نحوه ساخت تراکنشها و ابتکارات مختلفی که در پروژه داشتید، یاد گرفتم. به نظر من پروژه خیلی خوبی است. ممنون که آمدی.

سامورای:

ممنونم که منو دعوت کردید. عالی بود.

ترجمه متن اپیزود شماره ۲۹ پاد کست استفان لیورا توسط <u>nodrunner</u> و بازبینی و صفحه بندی آن توسط سایت منابع فارسی انجام شده است.

هر گونه استفاده از این ترجمه برای همگان آزاد است.

bitcoind.me

منابع فارسى بيتكوين

معرفی کتابها، مقالات، خودآموزها، و بطور کلی منابع آموزشی و کاربردی معتبر حوزه بیت کوین، اقتصاد، و حریم خصوصی که توسط علاقمندان و فعالان جامعه فارسیزبان بیت کوین تالیف یا ترجمه شدهاند